

LES 7 VIDES DE LA LAIA

LES 7 VIDES DE LA LAIA

Un conte per divulgar la donació d'òrgans i teixits, adaptat per a infants des de P5 fins a 3r de primària.

Aquest conte ha pogut ser una realitat gràcies a la col·laboració d'ANiNATH.

Autoria: Imma Ariete, OCATT - Organització Catalana de Trasplantaments

Il·lustracions i disseny gràfic: Helena Twose

Coordinació: Jorge Twose, OCATT - Organització Catalana de Trasplantaments

Col·laboració: ANiNATH - Associació de Nens i Nenes Amb Trasplantament Hepàtic

Alguns drets reservats © 2021, Generalitat de Catalunya. Organització Catalana de Trasplantaments, OCATT

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 4.0 Internacional. La llicència es pot consultar a: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca>

Edita: Organització Catalana de Trasplantaments, OCATT | 1a edició | Barcelona, setembre de 2021

Dipòsit legal: B 3022-2021

LES 7 VIDES DE LA LAIA

Un conte per divulgar la donació d'òrgans i teixits,
adaptat per a infants des de P5 fins a 3r de primària

Esperem que infants, educadors i mestres
us endinseu en el món de la donació i el trasplantament.

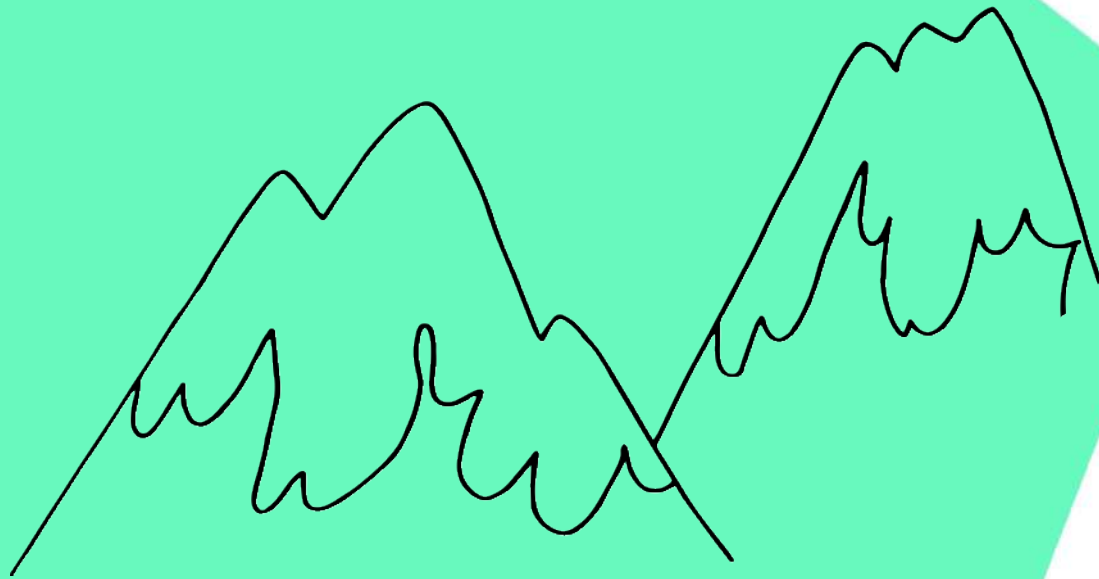
Gaudiu plegats d'aquest conte
i dels recursos que us oferim!

EN **ROC** ÉS UN NEN DE
7 ANYS MOLT JUGANER

LÍ AGRADA MOLT ANAR A L'ESCOLA
DEL SEU BARRI I FER EL CAMÍ DES DE
CASA SEVA EN EL SEU PATINET.

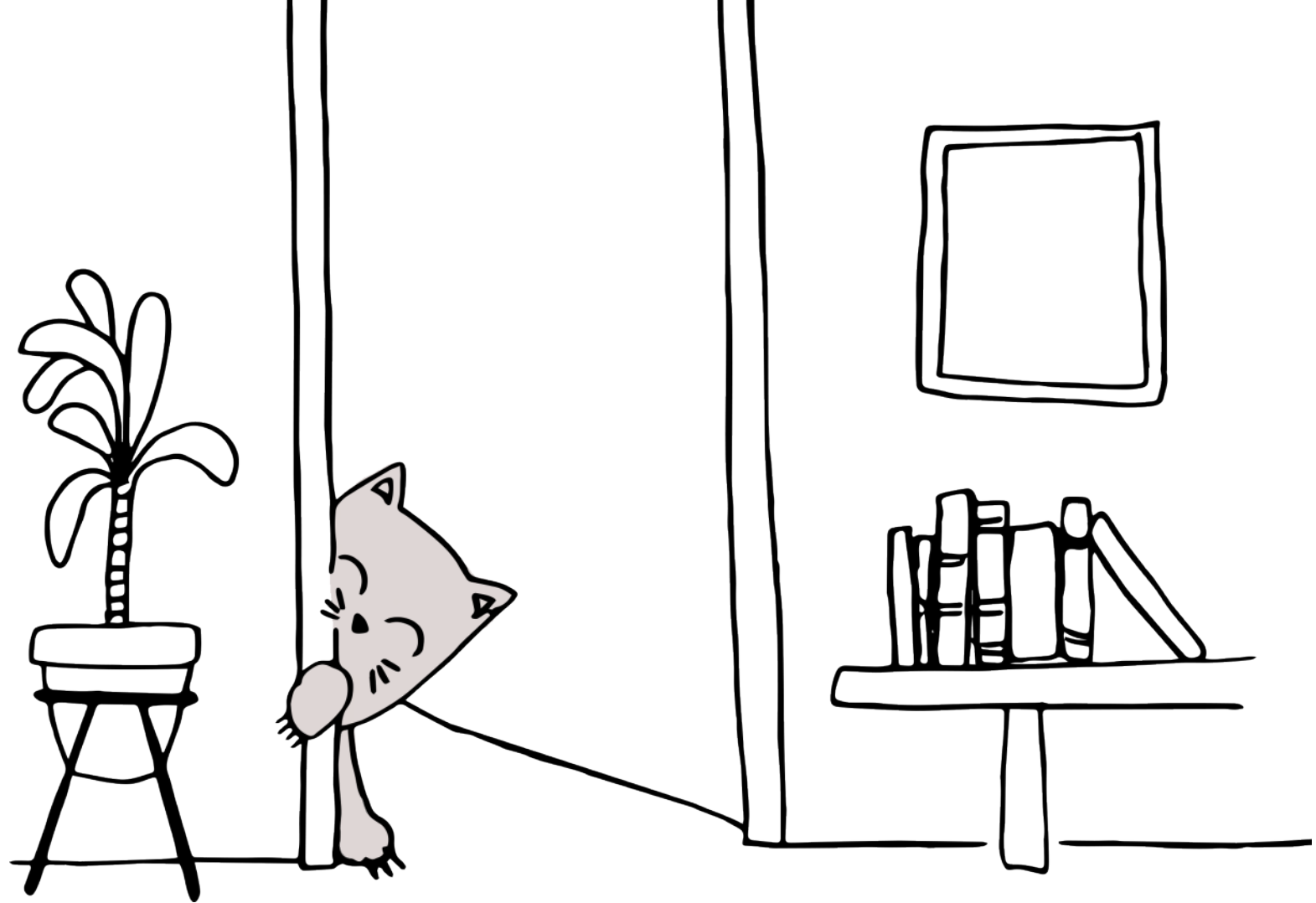
QUINA ENERGIA QUE TÉ!

ELS CAPS DE SETMANA,
SOVINT SURT D'EXCURSIÓ A
LA MUNTANYA AMB LA
FAMÍLIA.

I UN DIA, S'HI VA AFEGIR
LA SEVA TIETA
LAIA.

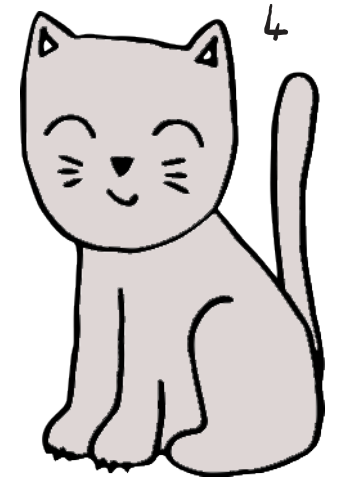
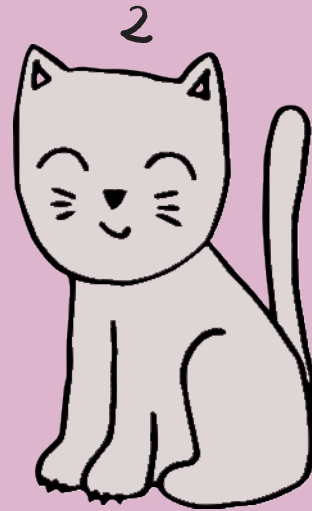
EN TORNAR A CASA, EN **TRUST**, EL GATET D'EN ROC,
VA SORTIR DEL SEU LLITET I VA TREURE EL CAP PER LA PORTA
DEL MENJADOR TOT ENCURIOSIT.

FEIA POC QUE VIVIA EN AQUELLA CASA I NO CONEIXIA LA LAIA.

LI CAUS BÉ,
TIETA!

VA CRIDAR EN ROC
TOT CONTENT QUAN
VA VEURE QUE EN
TRUST ES DEIXAVA
ACARICIAR PER LA LAIA.

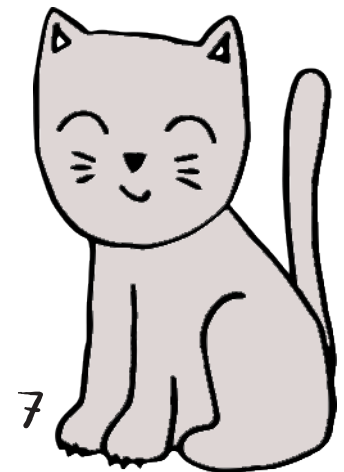

-DIUEN QUE ELS GATS TENEN 7 VIDES -VA DIR LA LAIA.

-T'IMAGINES COM SERIA TENIR 7 VIDES COM EN TRUST?
-VA DIR EN ROC.

-SERIA GENIAL!!! -VA AFEGIR.
-I TINDRIA TEMPS PER FER MOLTES COSES,
JUGAR AMB ELS MEUS AMICS, ESTAR AMB ELS PARES,
ANAR A L'ESCOLA, LLEGIR CONTES... -VA IMAGINAR.

UNS DIES MÉS TARD, EN ROC
VA VEURE QUE EL SEU PARE I LA
SEVA MARE ESTAVEN MOLT TRISTOS...
ALGUNA COSA PASSAVA.

LLAVORS, VAN SEURE AMB ELL
AL SOFÀ, I ABRAÇAT A EN TRUST,
EN ROC VA ESCOLTAR
COM LI EXPLICAVEN QUE
LA TIETA LAIA HAVIA
TINGUT UN ACCIDENT I HAVIA MORT.

-ESTEM TRISTOS, ROC,
I POTSER DURANT UNS DIES
ENS VEURÀS PLORAR UNA MICA.

-VA DIR LA MARE D'EN ROC.

EN ROC NO ENTENIA MASSA BÉ QUÈ PASSAVA...

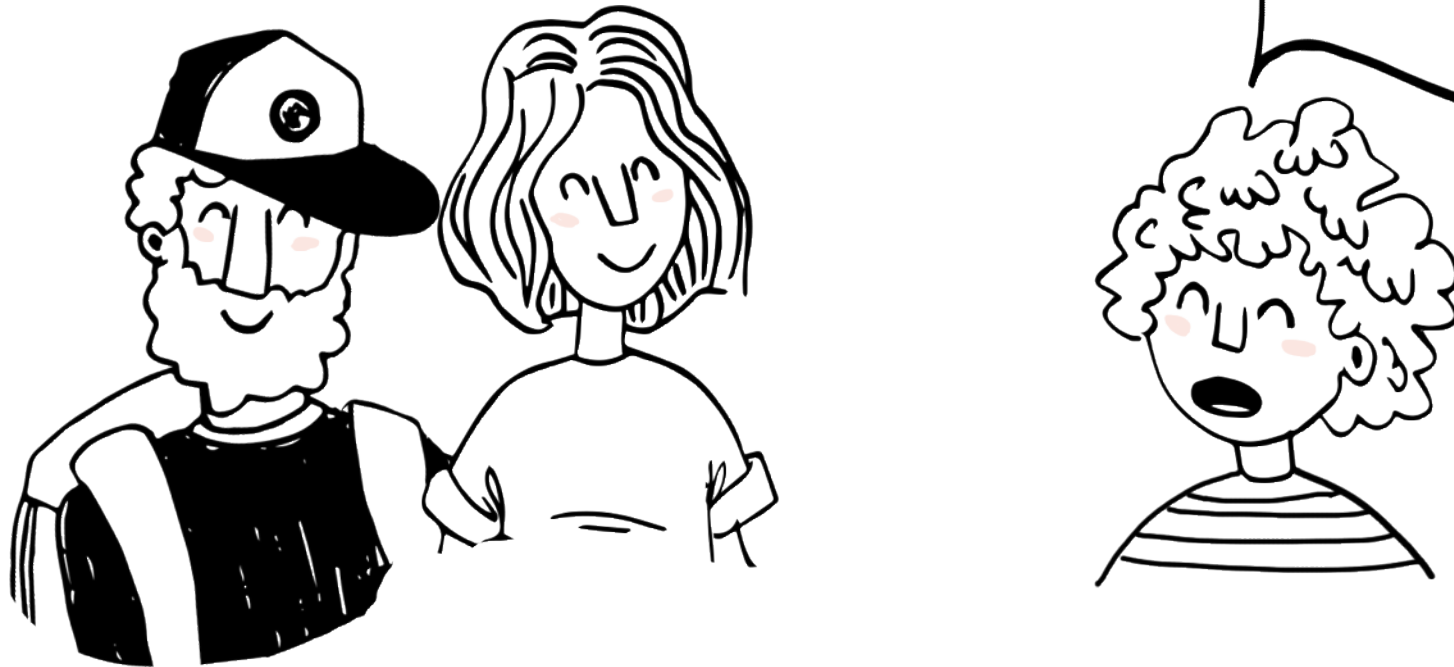

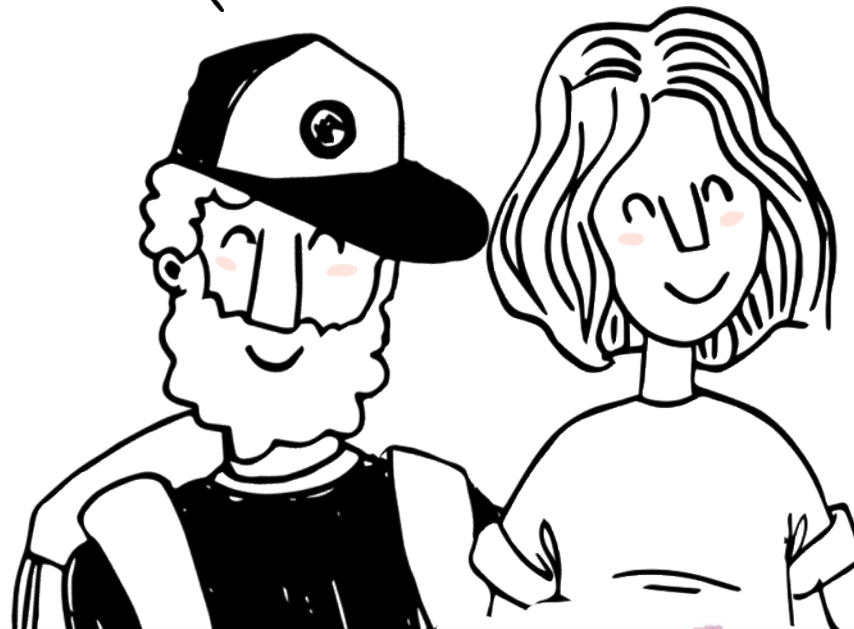
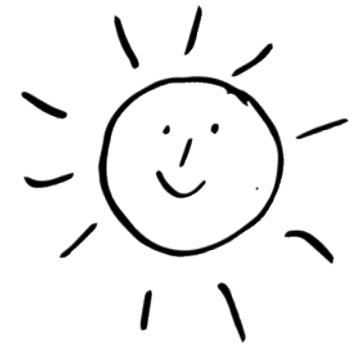
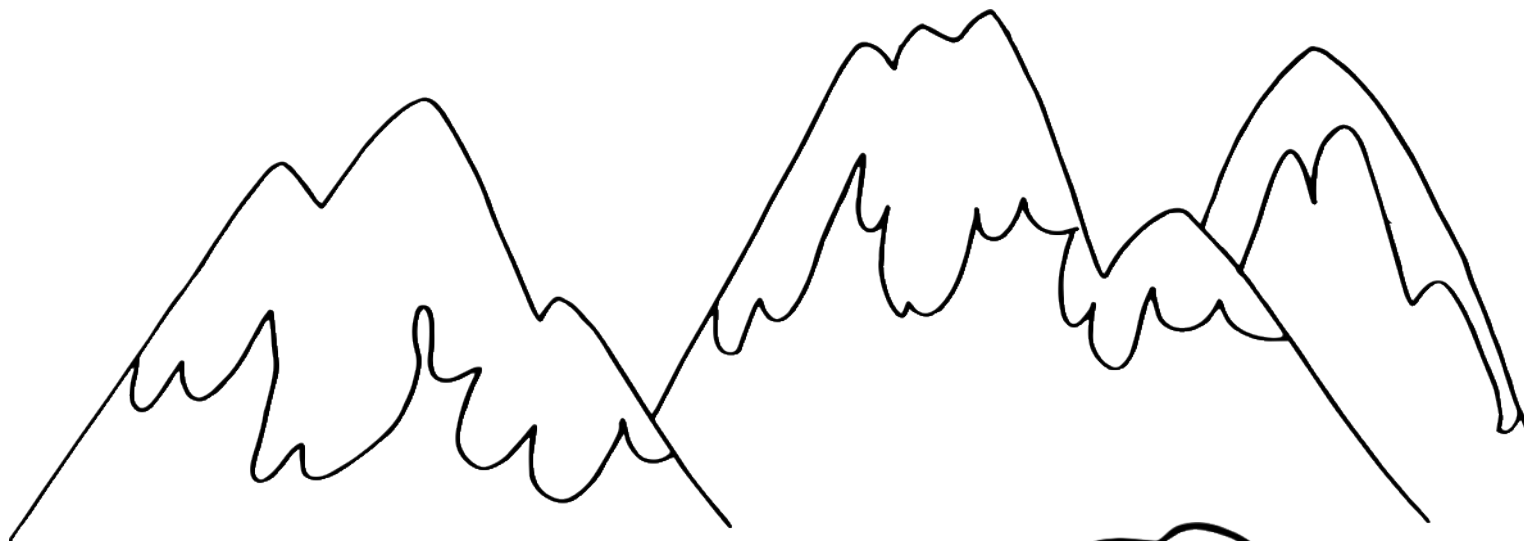
A POC A POC, LA FAMÍLIA D'EN ROC VA ESTAR MÉS ALEGRE I VA TORNAR A ANAR D'EXCURSIÓ A LA MUNTANYA.

EN ROC VA RECORDAR LA TIETA I DE COP I VOLTA ELS VA DIR:

POTSER LA
TIETA TORNA,
PERQUÈ VA DIR QUE
VOLIA TENIR 7 VIDES
COM EN **TRUST**.

EL PARE I LA MARE D'EN ROC LI VAN EXPLICAR QUE LA TIETA
NO TORNARIA, PERÒ QUE HAVIA FET UNA COSA MOLT BONICA,
HAVIA DONAT ELS SEUS ÒRGANS.

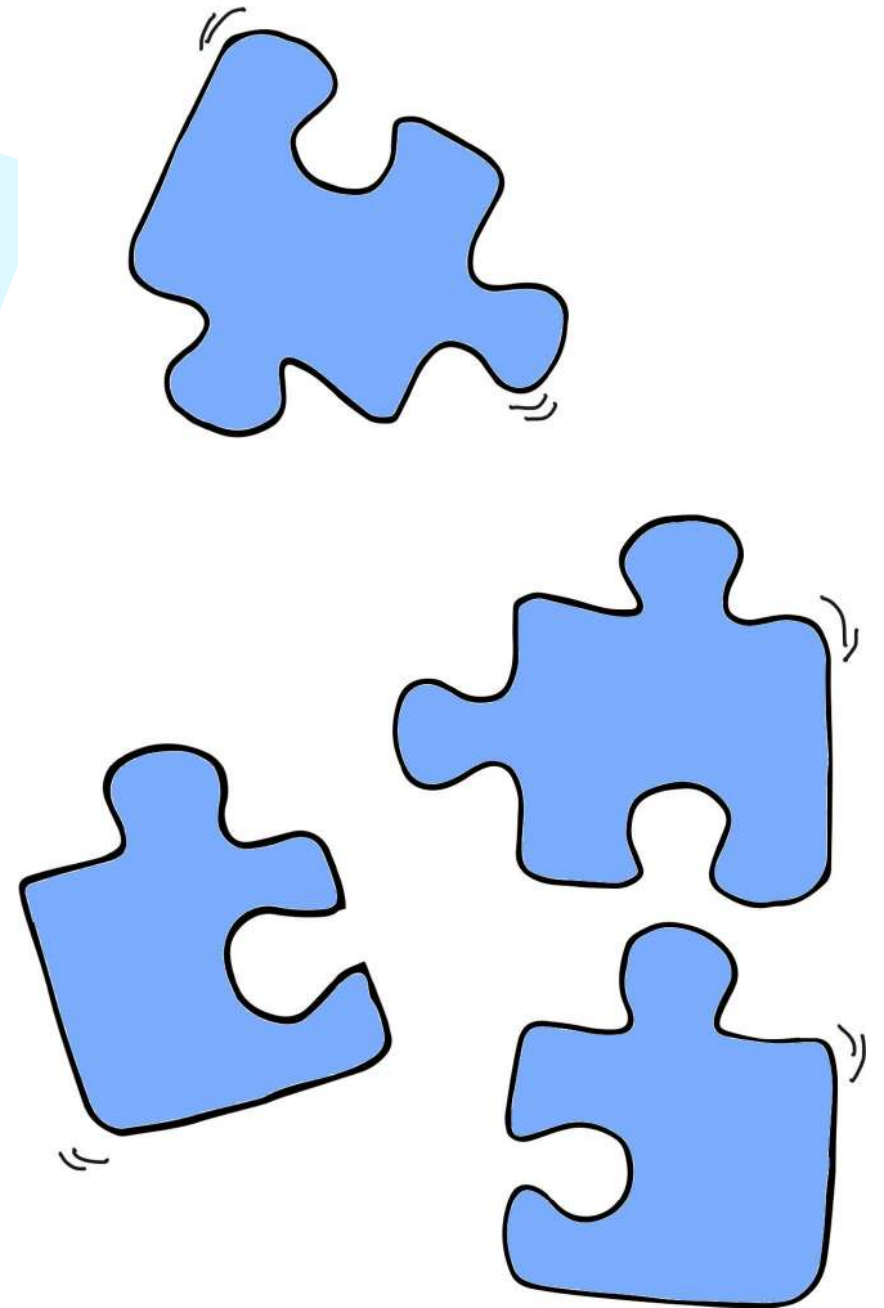
-I QUÈ SIGNIFICA DONAR ELS ÒRGANS?

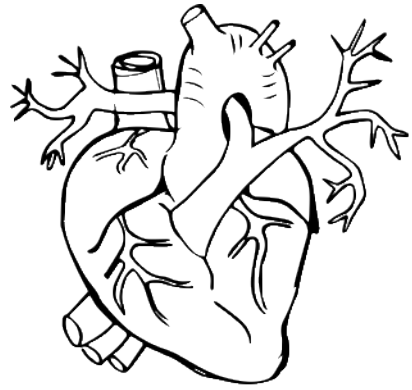
-VA PREGUNTAR EN ROC.

LA MARE LI VA EXPLICAR QUE TOTES LES PERSONES TENIM UNS ÒRGANS AL NOSTRE COS, UNA COSA AIXÍ COM UNES PECES DE PUZLE, QUE SÓN MOLT IMPORTANTS I NECESSÀRIES PER VIURE.

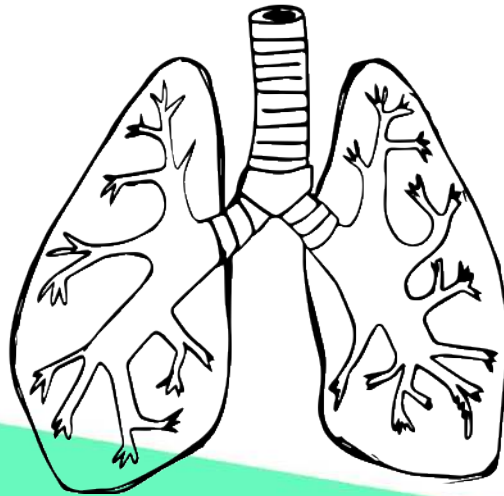
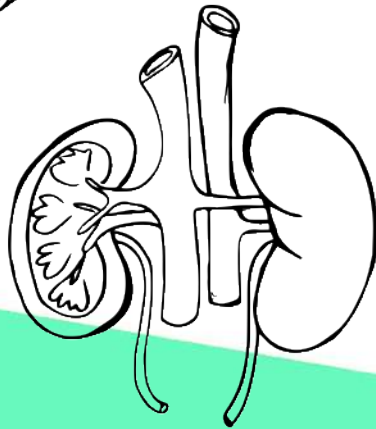
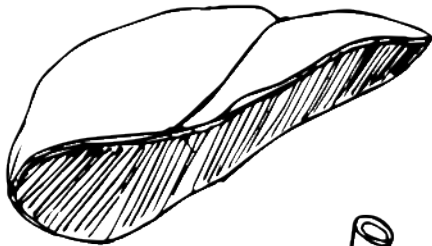
-A VEGADES, UN D'AQUESTS ÒRGANS ES POSA MALALT... PERÒ TENIM LA SORT QUE ES PODEN CANVIAR!

-VA EXPLICAR LA MARE.

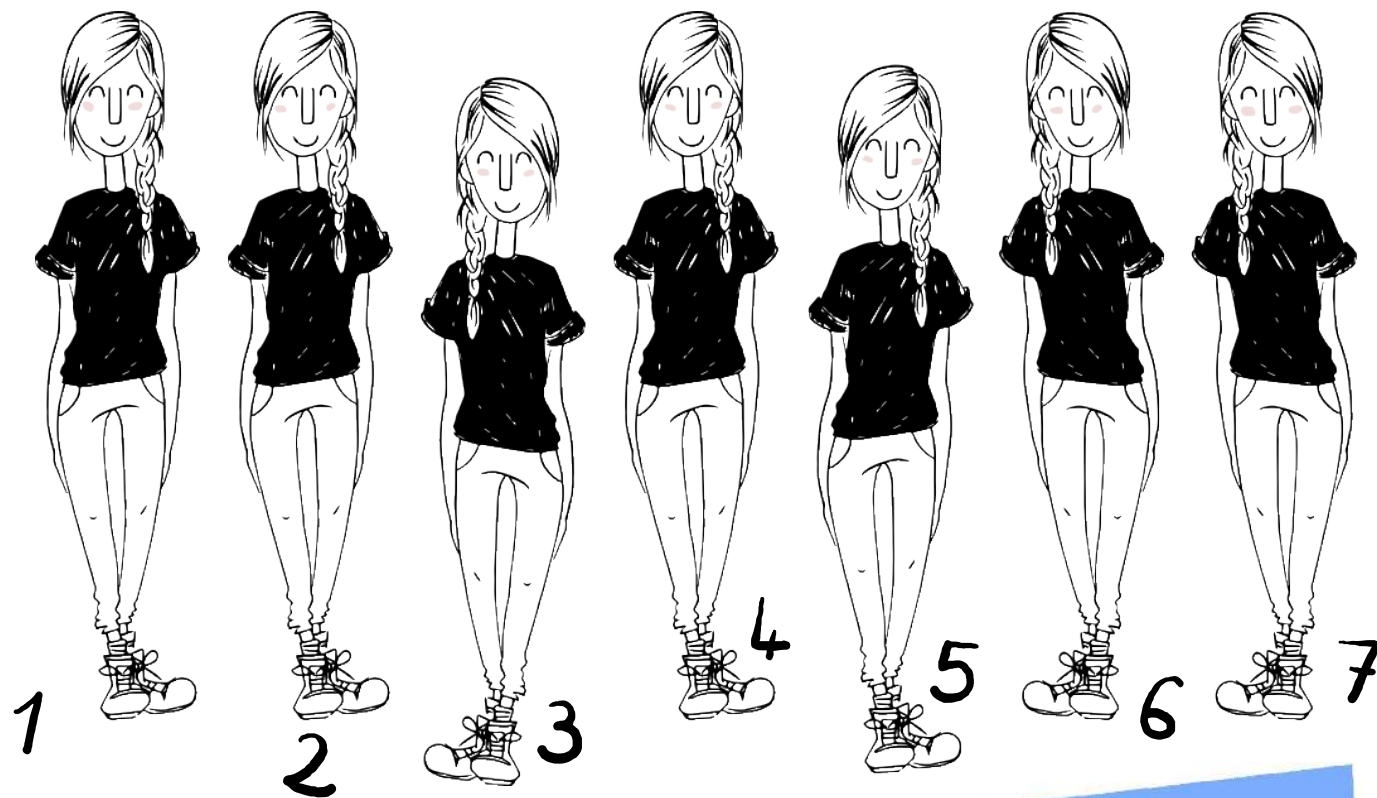

LA TIETA LAIA
HA DONAT EL SEU **COR**,
EL SEU **FETGE**, ELS SEUS
RONYONS I ELS SEUS **PULMONS** A
ALTRES PERSONES QUE ELS
NECESSITAVEN.

-HA DONAT 6 DELS SEUS ÒRGANS -VA AFEGIR.

7
VIDES!!

-LA QUE VA VIURE ELLA MÉS
LES QUE HA DONAT A 6 PERSONES MALALTES
I QUE ARA TENEN UN ÒRGAN SEU I JA ES TROBEN BÉ!
-VA CRIDAR EN ROC.

-SÍ, ROC, LA TIETA HA AJUDAT
MOLTES PERSONES -VA DIR LA MARE.

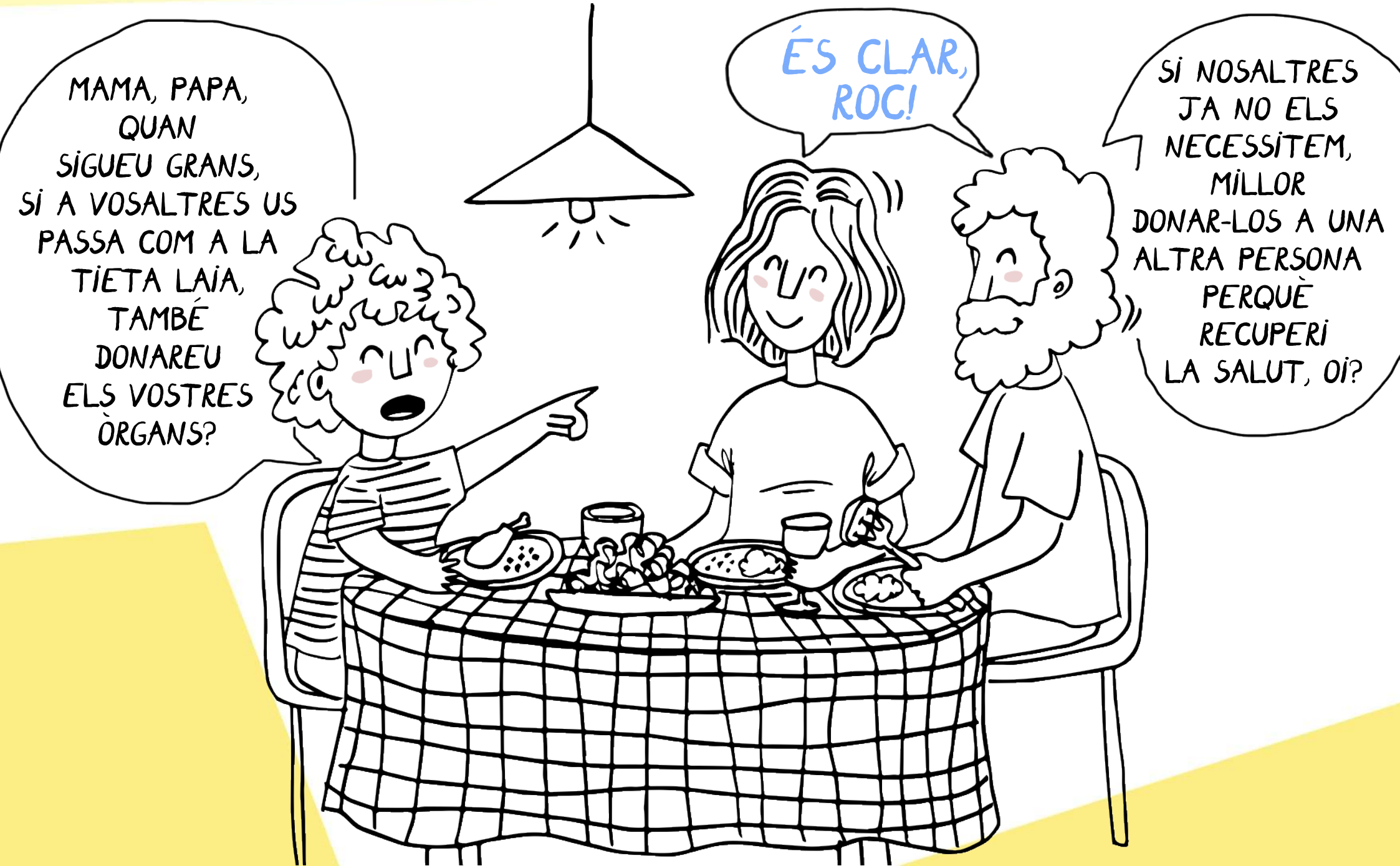

EN ROC VA ESTAR PENSANT EN TOT AIXÒ DEL CANVI DE PECES (ELS ÒRGANS), DURANT TOT EL CAMÍ DE TORNADA DE L'EXCURSIÓ.

ERA BEN ESTRANY QUE LA SEVA TIETA JA NO HI FOS, PERÒ TAMBÉ PENSAVA QUE ERA BEN NORMAL QUE SI UN ÒRGAN NO ET FUNCIONA, TEN POSIN UN QUE ESTIGUI BÉ D'UNA PERSONA QUE JA NO EL NECESSITA PERQUÈ S'HA MORT.

UN COP A CASA, I MENTRE ESTAVEN TOTS A TAULA SOPANT,
EN ROC VA TORNAR A PENSAR EN AIXÒ DELS ÒRGANS...

MAMA, PAPA,
QUAN
SIGUEU GRANS,
SI A VOSALTRES US
PASSA COM A LA
TIETA LAIA,
TAMBÉ
DONAREU
ELS VOSTRES
ÒRGANS?

ÉS CLAR,
ROC!

SI NOSALTRES
JA NO ELS
NECESSITEM,
MILLOR
DONAR-LOS A UNA
ALTRA PERSONA
PERQUÈ
RECUPERI
LA SALUT, OI?

EN ROC VA SOMRIURE, I TOT MIRANT EL SEU GAT, QUE TAMBÉ HAVIA ESCOLTAT LA CONVERSA DEL SOPAR, VA DIR:

LA TIETA
LAIA
VA VIURE
7 VIDES
COM EN TRUST!

Parla de la donació!

Amb la família, amb els amics o
amb els mestres,
informa-te'n i decideix.

Que no decideixin per tu!

LES 7 VIDES DE LA LAIA

Un conte per divulgar la donació d'òrgans i teixits adaptat per a infants des de P5 fins a 3r de primària.

NOTES PER AL O LA CONTACONTES

Les notes que trobaràs a continuació tenen com a objectiu oferir-te un recurs i suport en el moment de l'explicació del conte als infants i aconseguir animar i despertar les seves reflexions.

A mesura que vagis avançant en l'explicació del conte et faran comentaris, voldran explicar alguna anècdota relacionada o no amb la història i/o formularan preguntes. T'animem que aprofitis aquests moments per introduir temes d'interès general per al grup, però també per apropar als infants la realitat de la donació, del trasplantament o, fins i tot, del dol i de la mort.

Per arribar a un nivell de sensibilització i certa normalització respecte a aquests temes, és important introduir-los i tractar-los des de l'escola, evidentment tenint en compte un vocabulari i un tractament adaptat a l'edat dels infants, tal com es presenta al conte *Les 7 vides de la Laia*.

Volem que quan els infants arribin a casa puguin compartir l'experiència viscuda amb l'explicació del conte i parlar dels temes tractats amb la seva família i les persones properes amb naturalitat i tranquil·litat.

Mitjançant les preguntes que et proposem o les que tu vagis considerant, veuràs com els infants van entrant a la història, quins són els seus interessos i com entenen i encaixen les idees que vas explicant.

Gràcies al teu acompanyament i les teves reflexions aconseguiràs que el grup tingui tota aquesta informació treballada amb rigor i respecte.

PORTADA

Preguntes

Creieu que una persona pot tenir 7 vides?
I les persones amb algun tipus de màgia... existeixen?
Què us sembla si intentem descobrir tot això i més coses a través d'aquesta història?

Objectius

Crear expectació i atraure l'atenció dels infants cap a la història que explicarem.

PÀGINA 2

Preguntes

Quan ens trobem bé, oi que és fantàstic?
Quines coses podem fer quan tenim energia, ens trobem bé i estem de bon humor?

Objectius

Ser conscients dels moments en què ens ho passem bé.
Ser conscients dels moments en què ens ho passem bé, perquè ens trobem bé.
Donar valor a la salut.

Observacions

*El ventall de respostes que donin els infants pot ser molt ampli i, sovint, les seves respostes són dignes de ser recollides en un altre conte!
És un bon moment per deixar que s'expressin i diguin la seva, dedicar-hi un temps però sense perdre el fil de la història.*

PÀGINA 3

Preguntes

És genial compartir activitats amb el pare o la mare, amb tots dos o amb altres familiars!
Feu coses amb ells? Els expliqueu què feu a l'escola?

Objectius

Reforçar el valor del vincle familiar, la importància de compartir estones junts. Fomentar la conversa familiar, on expliquem fets i expressem sentiments i emocions.

Observacions

El sentiment de seguretat que genera la família propicia entorns sans en els quals podem gaudir d'estar junts, compartir experiències i converses de tot tipus.

PÀGINES 4 i 5

Preguntes

Teniu animals a casa? Qui els cuida? Jogueu amb ells?

Objectius

Reforçar el valor del vincle amb els animals de companyia, la cura i el respecte cap als animals a través de la convivència i el contacte.

Observacions

Està demostrat que un animal de companyia pot aportar suport psicològic i emocional als infants i més en moments tristos. Cal tenir en compte que hi ha algunes emocions que costa verbalitzar i el fet de no fer-ho no significa que no existeixin. Passa el mateix amb situacions que poden resultar difícils d'entendre.

PÀGINA 6

Preguntes

Què vol dir la dita que diu que els gats tenen 7 vides?
I les persones, podem tenir 7 vides?
Quines coses faries si tinguessis 7 vides?

Objectius

Valorar la importància de tenir una vida i la possibilitat que ens dona per fer moltes coses.

Observacions

*És un bon moment per deixar que els infants facin volar la imaginació pensant en coses que els agradaria fer, però sense perdre el fil de la història.
Sovint expressen que han tingut animals però que han mort (peixos, el gos dels avis perquè era molt gran, etc.).
Recuperar aquestes aportacions quan exposem les pàgines 7 i 8, per introduir-los en el tema de la mort.*

PÀGINES 7 i 8

Preguntes

Què passa quan una persona està trista?
Què podem fer quan veiem que algú està trist?
A vegades hi ha persones que marxen però tornen (perquè han anat a algun lloc, etc.), però què passa quan no tornem a veure algú mai més?
Quan algú marxa i no el tornem a veure mai més perquè ha mort, com ens sentim? Com ho expressem?

Objectius

Entendre que la mort forma part de la vida.

Parlar de les emocions que es generen a partir d'un fet com la mort.

Observacions

Recurs: <https://faros.hsjdbcn.org/ca/articulo/com-explicar-mort-als-nens>

Parlar de la mort és un tema que socialment encara resulta tabú, però els infants no ho viuen d'aquesta manera i són capaços de parlar-ne amb més naturalitat que els mateixos adults. Per això, som els adults qui ens hem d'esforçar per parlar-ne amb naturalitat amb ells.

No hi ha trasplantament sense donació i aquesta no seria possible, en el cas de la donació de cadàver, sense la mort d'una persona.

Que algú mori no depèn de nosaltres, són coses que passen externes a nosaltres. Hi ha fets que ens costen d'entendre i, en ocasions, ens poden fer sentir tristos, encara que ens les expliquin el pare o la mare o tots dos. Els podem transmetre la idea que quan passa això podem deixar passar una mica el temps i tornar-ne a parlar més endavant.

Podem parlar del tema amb el grup amb l'exemple d'algun avi o àvia que hagi mort o, fins i tot, a través d'alguna mascota que se'ls hagi mort.

PÀGINA 9

Preguntes

Creieu que la tieta Laia pot tenir 7 vides com diuen que tenen els gats?

Creieu que la Laia pot viure d'alguna altra manera? (una possible manera de tractar les diferents creences religioses).

Objectius

Reflexionar al voltant del després de la mort (tindrà en compte les diferents creences religioses).

Observacions

Intentar evitar que baixi el to i l'emoció respecte a l'explicació de la història o, fins i tot, perdin el fil pel fet de parlar de la mort.

Rescatar la idea de les persones màgiques, a través de la dita de les 7 vides del gat.

Recuperar el to positiu introduint la idea que la mort, tot i ser irreversible, pot donar esperança a altres persones i, per tant, reconfortar les persones que han tingut la pèrdua d'un ésser estimat.

PÀGINES 10 i 11

Preguntes

Què vol dir ser generós? Creus que ets generós?

Què feu quan hi ha una joguina que ja no utilitzeu?

Sabeu que al cos tenim un munt d'òrgans?

Objectius

Ser conscients que quan una cosa no serveix per a una persona pot servir per a una altra.

Introduir el concepte de donar com un acte de generositat.

Observacions

Entrem en matèria profes! Comencem explicant què són els òrgans i els teixits, i que, un cop morts, ja no ens serveixen, però els podem donar a altres persones que estan malaltes i ajudar-les que es trobin millor o, fins i tot, es recuperin del tot. A algunes persones, fins i tot, els podem salvar la vida, perquè sense aquest òrgan moririen.

Abans d'avançar, podem preguntar si saben què són els òrgans i quins es poden trasplantar:

**Els ronyons (2) o la fàbrica de fer pipí.*

**Els pulmons (2) que ens permeten respirar.*

**El cor (1) que és el motor de tot el cos.*

**El fetge (1) i el pàncrees (1) que ens ajuden a fer més petits els aliments per digerir-los i aconseguir-ne energia.*

Ocasionalment, també es trasplanta part del budell prim, però potser en aquestes edats ho podem passar de puntetes, perquè no és un trasplantament habitual, tot i que es realitza en infants principalment.

Segons l'edat, poden tenir més o menys coneixement dels òrgans i aquest moment pot donar més o menys joc.

Si veieu receptiu el grup, podeu introduir-hi la donació de viu, que només pot ser de ronyó, perquè en tenim dos, o de part del fetge perquè es regenera, com la cua de les sargantanes. Ha de quedar molt clar que la donació de viu només la poden fer els adults, per evitar que pensin que ells han d'assumir una responsabilitat que encara no els correspon.

PÀGINA 12

Preguntes

Fem un repàs?

Objectius

Treballar el cos humà.

Observacions

Repassem els òrgans, els identifiquem en els dibuixos. Podem remarcar el missatge que la donació ajuda persones que necessiten canviar un òrgan del seu cos per poder seguir vivint.

PÀGINA 13

Preguntes

Les matemàtiques li van de meravella a en Roc!

Qui vol practicar? Quantes vides va tenir la tieta Laia?

Objectius

Consolidar el concepte de donar com un acte de generositat.

Observacions

Ajudar algú, sense esperar res a canvi, ens fa estar més contents i dona satisfacció personal. Així funciona la generositat, l'altruisme i, lògicament, la donació d'òrgans.

PÀGINA 14

Preguntes

Sembla que a en Roc li costa una mica entendre tot això... i a vosaltres?

Objectius

Aclarir dubtes.

Observacions

Moment per acabar de resoldre dubtes. Arribats a aquest punt del conte cal crear un espai de confiança i de proximitat on puguin formular totes aquelles preguntes que els passin pel cap; no hi ha preguntes estranyes en donació, només interrogants a resoldre per tal que la informació que s'emportin sigui totalment veraç i sense dubtes.

PÀGINA 15

Preguntes

Parlem de la donació?

Objectius

Aclarir dubtes.

Consolidar el significat de la donació d'òrgans.

Aclarir qui pot ser donant i qui no, per evitar confusions.

Reforçar la importància de parlar dels temes importants amb la família.

Observacions

La proposta, per acabar la sessió d'explicació del conte, podria ser facilitar un espai de temps sense presses perquè preguntin els dubtes que els queden, comparteixin com entenen ells la donació i el trasplantament, quines emocions els provoca o que és el que més els ha agradat del conte.

Llicències que ens hem permès:

- Anomenar ROC el nen del nostre conte, que és COR al revés.
- Que el gatet es diu TRUST, que vol dir "confiança" en anglès.
- Ajudar-nos de la dita que diu que els gats tenen 7 vides.
- Definir el personatge de la Laia com una persona més aviat jove, que mor per un accident, i així tots els seus òrgans, joves i sans, poden ser donats (no és el donant habitual, però ens serveix per explicar la magnitud que pot adquirir la donació).

Qui hi ha al darrere d'aquest conte?

L'OCATT (Organització Catalana de Trasplantaments) és l'organització responsable de planificar, ordenar i coordinar les activitats relacionades amb l'extracció, la distribució, el trasplantament i l'intercanvi d'òrgans i teixits per utilitzar-los amb finalitats terapèutiques a Catalunya. L'OCATT té com a objectiu principal aconseguir augmentar el nombre de trasplantaments per tal de poder donar resposta a l'augment de la demanda, garantint sempre la qualitat del procés i del resultat final.

ANiNATH (Associació de Nens i Nenes Amb Trasplantament Hepàtic) és una associació sense ànim de lucre fundada al març de 2015 per pares i mares de nens i nenes trasplantats hepàtics i per donants vius. Els principals objectius són millorar l'experiència del trasplantament pediàtric de fetge en l'àmbit biopsicosocial abans, durant i després del trasplantament, donar suport a la investigació i conscienciar la societat sobre la importància de la donació d'òrgans. ANiNATH treballa sota l'empareda d'un conveni de col·laboració amb l'Hospital Vall d'Hebron de Barcelona i en estreta col·laboració amb l'OCATT, la FNETH (Federación Nacional de Enfermos y Trasplantados Hepáticos) i l'ONT (Organización Nacional de Trasplantes). Al febrer de 2018 va ser reconeguda com a entitat d'utilitat pública.

Gràcies a totes i tots els educadors que compteu amb aquest recurs per parlar de temes fins ara poc habituals en l'educació dels infants. La vostra aportació contribueix a fer una societat més empàtica i generosa.

L'**objectiu** tant de l'OCATT com d'ANiNATH, així com de la resta d'associacions de pacients trasplantats, fent xerrades als centres escolars, amb infants d'aquestes edats, és posar el nostre granet de sorra per normalitzar el tema de la mort en una societat que sovint encara la considera un tabú i en deixa els infants al marge. Volem fomentar i construir una realitat social on la població participi de manera activa en la donació d'òrgans i teixits gràcies a una informació rigorosa i fiable, i que d'aquesta manera cada persona pugui prendre les seves pròpies decisions. Les persones informades poden prendre millors decisions quan arribi el moment de fer-ho.

Podeu trobar més informació a:

<http://trasplantaments.gencat.cat>
<https://www.aninath.com>

Per a aclariments o si voleu que vinguem a fer alguna xerrada, us podeu posar en contacte amb nosaltres a:

OCATT
ocatt@catsalut.cat
Tel. 93 490 62 50

ANiNATH
info@aninath.com
Tel. 675 252 654

ANiNATH i l'OCATT volem donar les **gràcies**
a totes i tots els donants i les seves famílies.

La vostra decisió fa que moltes persones cada any
puguin tenir una segona oportunitat
i amb el vostre gest
feu felices a moltes i moltes famílies.

Gràcies donants!

ANiNATH
Associació de nens i nenes amb
trasplantament hepàtic

**Generalitat
de Catalunya**

Salut/OCATT
Organització Catalana
de Trasplantaments